

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag
de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
2500 EA Den Haag

Ministerie van Defensie
Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Datum 4 maart 2026
Betreft Verslag RBZ Defensie 11 februari juni en NAVO DMM en
UDCG 12 februari 2026

Onze referentie
D2024-001261/
MINDEF20260013060/
MINDEF20260013062

Geachte voorzitter,

Hierbij ontvangt u het gecombineerde verslag van de Raad van Buitenlandse Zaken (RBZ) Defensie die plaatsvond op 11 februari jl., en de NAVO-ministers van Defensie bijeenkomst (DMM) en de *Ukraine Defence Contact Group* (UDCG), die plaatsvonden op 12 februari jl. Tevens informeer ik de Kamer over de verlenging van de inzet van Nederlandse MQ-9's in Roemenië en over een Nederlands non-paper over een Europese interne markt voor defensie ter beïnvloeding van de Europese Commissie.

Raad van Buitenlandse Zaken Defensie (RBZ-Defensie)

De RBZ-Defensie startte met een bespreking over EU-steun aan Oekraïne. De Oekraïense minister van Defensie, Mychajlo Fedorov, sloot daarom aan bij het eerste deel van de bijeenkomst. De ministers spraken met elkaar over de *Ukraine Support Loan*. De *Ukraine Support Loan* betreft een set aan wetgevende voorstellen voor een financieel steunpakket van EUR 90 mld. aan leningen voor Oekraïne voor 2026 en 2027.¹ Fedorov onderstreepte het belang van de mogelijkheid tot flexibele besteding van de *Ukraine Support Loan* en noemde als belangrijke prioriteiten drones, luchtverdediging en salarisbetalingen van militairen. Nederland en veel andere lidstaten benadrukten het belang van flexibiliteit voor Oekraïne om het noodzakelijke materiaal te kopen, ook in derde landen als de EU-industrie niet kan leveren. Nederland hecht waarde aan een spoedig akkoord op de *Ukraine Support Loan*. Op de RBZ riep Nederland op tot snelle implementatie van de lening en flexibiliteit voor Oekraïne om het noodzakelijke materieel te kunnen aanschaffen, ook in derde landen.

De Hoge Vertegenwoordiger (HV) en meerdere lidstaten benadrukten dat naast de *Ukraine Support Loan* bilaterale steun aan Oekraïne en andere manieren om Oekraïne te ondersteunen cruciaal blijven. Voorafgaand aan de RBZ Defensie was door de HV een non-paper gecirculeerd dat voorstellen doet om de rol van de Europese Investeringsbank (EIB) te versterken bij het stimuleren van samenwerking tussen Oekraïne en de EU, bijvoorbeeld door EIB-financiering voor *dual-use* projecten in Oekraïne. Verschillende lidstaten, waaronder Nederland, gaven aan het non-paper te verwelkomen.

De RBZ-Defensie werd afgesloten met een informeel diner over geopolitiek en de toekomst van Europese defensie. De HV opende door aan te geven dat de internationale orde verandert en dat eenheid van de Unie belangrijker is dan ooit. De EU moet een sterkere geopolitieke actor worden en daarvoor is een aantal stappen nodig. Ten eerste het invullen van de NAVO capaciteitsdoelstellingen – Europese krijgsmachten moeten slagvaardiger worden en de defensie-industrie moet worden

¹ Kamerstuk 36045-267.

versterkt. Ook benadrukte de HV het belang om vanuit de EU strategische partnerschappen aan te gaan. De door Commissievoorzitter Von der Leyen aangekondigde Europese Veiligheidsstrategie in de eerste helft van 2026 moet hierop een antwoord geven. Commissaris Kubilius vulde aan door te pleiten voor een meer onafhankelijke en weerbare Unie, met een defensie industriële basis die snel levert.

Lidstaten, waaronder Nederland, pleitten voor een Europese Veiligheidsstrategie waarin Europa sterker wordt, waarbij de trans-Atlantische band behouden blijft en de NAVO het primaat op verdediging en afschrikking behoudt.

NAVO Defensie Ministeriele bijeenkomst (DMM)

De DMM begon met een Noord-Atlantische Raad (NAR) over lastenverdeling, het verbeteren van afschrikking en verdediging van het bondgenootschap en Europeanisering van de NAVO. Daaropvolgend was er een informele bijeenkomst in *NATO Ukraine Council (NUC)-format* met aanwezigheid van de Oekraïense Minister van Defensie en plaatsvervangend Secretaris-Generaal voor Vrede, Veiligheid en Defensie Charles Fries vanuit de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO).

Tijdens de NAR herhaalde de VS de oproep aan Europese bondgenoten om meer verantwoordelijkheid te nemen voor de veiligheid op het Europese continent. De VS verwees daarbij naar de NAVO-top in 2025 als een kantelpunt voor het bondgenootschap, doelend op de afspraak om de defensie-uitgaven uiterlijk in 2035 te verhogen naar 3,5% van het BBP en 1,5% van het BBP aan defensie gerelateerde uitgaven. De bondgenoten spraken over de duidelijke noodzaak om met Europese bondgenoten in grote snelheid stappen zetten richting verdere versterking van de militaire slagkracht, de invulling van NAVO *capability targets* en het naleven van het *Defence Investment Plan*.

Tijdens de NAR bespraken de Europese bondgenoten de defensie-uitgaven van 2025 en benadrukten ze de noodzaak tot het zetten van serieuze stappen naar de 3,5% BBP. Een aantal Europese bondgenoten kon reeds een concreet groeipad richting het afgesproken percentage schetsen. Bondgenoten spraken verder over het versterken van de industriële basis die noodzakelijk is voor productie van militaire goederen. Ook riepen bondgenoten op tot doorontwikkeling van nieuwe strategieën en benaderingen op het gebied van afschrikking en verdediging. Nederland sprak hier steun voor uit. Daarnaast informeerde Nederland, onder voorbehoud van parlementaire besluitvorming, bondgenoten over het groeipad voor defensie-uitgaven in het coalitieakkoord en benadrukte daarbij de moeilijke keuzes die dit vergt op andere belangrijke beleidsterreinen.

Verder spraken bondgenoten over de rol van de NAVO in het versterken van de veiligheid in het Arctisch gebied. Meer specifiek reageerden bondgenoten op het voorstel vanuit de NAVO om een bijdrage te leveren aan het recent aangekondigde *Arctic Sentry*. *Arctic Sentry* brengt bestaande activiteiten zoals het Deense *Arctic Endurance* en het Noorse *Cold Response* samen in NAVO-verband. Nederland sprak steun uit voor dit initiatief en benadrukte dat de veiligheidsvraagstukken in de regio een collectieve NAVO-aangelegenheid zijn.

Tijdens de NUC lag de nadruk op het verhogen van de steun aan Oekraïne en vooral het verbeteren van *burden sharing* onder de bondgenoten. Daarbij was ook aandacht voor het belang van investeren in defensie-productiecapaciteiten in Oekraïne en is van gedachten gewisseld over hoe steun aan Oekraïne voorspelbaarder en stabiel kan worden ingericht. Nederland onderstreepte deze boodschappen en pleitte voor een beter gecoördineerde inzet op industrie, om productiecapaciteit te verhogen en te versnellen.

En marge van de DMM is een *Joint Vision Statement* tussen Nederland en Canada getekend. Hiermee geven beide landen uiting aan een gezamenlijke ambitie om de samenwerking op het gebied van industrie en materieelverwerving te versterken. Daarnaast onderstreept het document het belang van het leveren van steun aan Oekraïne.

Verslag Ukraine Defence Contact Group (UDCG)

Tijdens de *Ukraine Defence Contact Group* (UDCG) bevestigden de deelnemende landen dat in 2026 zowel de politieke als materiële steun aan Oekraïne zal worden voortgezet.

Nederland kondigde een financiële bijdrage aan van bijna USD 107 miljoen (€90 miljoen) aan het Amerikaanse *Prioritised Ukraine Requirement List* (PURL)-initiatief. Dit is het resterende bedrag van de reeds in 2025 toegezegde €750 miljoen voor PURL. Samen met het Verenigd Koninkrijk, Noorwegen en Zweden is door deze bijdrage een totaalpakket van USD 500 miljoen gefinancierd.

De focus van de bijeenkomst lag op zes thema's: luchtverdediging, artillerie-munitie, drones geproduceerd in Oekraïne, de Oekraïense behoeftes gevat in de *Critical Ukraine Requirement List* (CURL) en PURL, en de *Airforce Capability Coalition* (AFCC). Voorzitters Duitsland en het Verenigd Koninkrijk riepen gezamenlijk met Oekraïne de aanwezige landen op om extra luchtverdediging te leveren uit eigen voorraad. De SG NAVO riep daarnaast op tot het eerlijker verdelen van de lasten.

Met het oog op de bescherming van Oekraïense steden en kritieke infrastructuur tegen de Russische luchtaanvallen zegde een aanzienlijke groep landen toe om meer munitie te leveren voor Patriot-luchtafweersystemen. Ook Nederland voegde zich bij deze groep en zegde een bijdrage toe uit de eigen voorraad. Dit is een afwijking van de overwegingen zoals met uw Kamer gedeeld in de schriftelijke reactie op de brief van het Oekraïense parlement (*Verkhovna Rada*) met betrekking tot luchtverdediging voor Oekraïne (kenmerk 36 045, nr. 268, dd. 9 februari jl.). Defensie blijft de afweging tussen de acute Oekraïense noden en de effecten op de eigen gereedheid continu maken, en werkt hard aan het verder versterken van de eigen operationele gereedheid.

Overig

Verlenging inzet Nederlandse MQ-9's in Roemenië

Het kabinet informeert uw Kamer in deze brief ook dat de inzet van twee MQ-9's in Roemenië voor de uitvoering van *Air Shielding* (AS) taken ten behoeve van NAVO *enhanced Vigilance Activities* (eVA) met zes maanden wordt verlengd (tot 30 september 2026). Dit wordt gefinancierd vanuit het Budget Internationale Veiligheid (BIV). Over het doel en de missie bent u met Kamerbrief 2867630806 nr. 442 d.d. 17 oktober 2023 en Kamerstuk 28676 nr. 486 d.d. 21 februari 2025 geïnformeerd. Dit doel blijft ongewijzigd.

Non-paper interne markt voor defensie

Verder informeer ik uw Kamer graag over het Nederlandse non-paper interne markt voor Defensie. De Europese Commissie heeft in haar werkprogramma een mededeling over een Europese interne markt voor defensie aangekondigd. Dit non-paper is ter beïnvloeding van deze mededeling. Ten eerste worden voorstellen gedaan voor een open en concurrerende Europese toeleveringsketen, waardoor de volledige defensie-industrie profiteert van de vergrote Europese vraag, onder meer door het verminderen van administratieve lasten en convergentie van exportbeleid. Ten tweede voor het verminderen van de fragmentatie in aanbestedingen en vraag, bijvoorbeeld door contracten waar andere lidstaten op in kunnen schrijven en gezamenlijke en snellere aanbesteding. Ten derde worden er voorstellen gedaan voor het vergroten van de toegang tot financiering, onder meer door het verbreden van het EIB-mandaat naar defensieactiviteiten, MFK-middelen voor de defensie-industrie en het bevorderen van de *Savings and Investment Union*. U vindt het non-paper als bijlage bij deze Kamerbrief.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN DEFENSIE

Dilan Yeşilgöz-Zegerius

Position on the Communication on the Defence Single Market

Introduction

As the geopolitical landscape evolves, it is clear that Europe needs to strengthen its security urgently. The EU and its Member States need to take more responsibility to ensure security and stability on the continent.

Although the defence sector has distinct characteristics, shaped by national security imperatives, high entry barriers, and a lack of competitive demand, with the state as the dominant, often sole, customer, removing unjustified and unnecessary Single Market barriers can still enable defence companies to operate more effectively across the EU. The European Single Market, as a single area without internal borders, is a cornerstone of Europe's economic competitiveness, security, and resilience. A well-functioning circular Single Market is essential for the EU's global position, for European security, and for an attractive and competitive business and investment climate.

Current EU-wide Defence production capacity is insufficient and the defence internal market is inefficiently organised, therefore EU Member States that are part of NATO are unable to meet NATO capability targets in a timely manner. Therefore, a stronger, more innovative European defence industry is essential, with a strong Single Market at its cornerstone. Member States should remain responsible for defining, prioritising, and procuring military capabilities, while the EDA should accelerate cooperation among Member States, notably through the PCA framework.

To translate these priorities into Single Market action, the Commission is preparing a Communication on the Defence Single Market, building on the White Paper for European Defence/Readiness 2030 focus on fragmentation and scale. By reducing national market fragmentation, pooling demand, capacity allocation, smart and efficient use of products and materials and standardising equipment, the EU can enable larger production runs, lower costs, strengthen the European Defence Technological and Industrial Base (EDTIB), and improve interoperability.

1. Single Market proposals – open and competitive European supply chains

The Netherlands shares the Commission's ambition to make greater use of European defence products, while underlining that cooperation with allied third countries, specifically NATO allies, must remain an integral part of this approach. A European preference in defence instruments must sufficiently allow for this cooperation. A stronger and more predictable European demand enables the European defence industry to scale up production, invest in innovation, and develop advanced capabilities that are competitive at the global level.

European policy should stimulate cross-border industrial cooperation and market integration, rather than lead to further fragmentation along national lines or market closure. In particular, open and competitive supply chains are essential to ensure that the entire European defence industry – including SMEs, start-ups, and scale-ups – can benefit from increased European demand and contribute to a resilient and competitive European Defence Technological and Industrial Base (EDTIB).

Strengthening the circularity of defence products and material value chains through reuse, refurbishment and remanufacturing reduces costs, improves resource efficiency and improves the availability of critical materials, thereby lowering dependence on third countries and strengthening the EU's strategic autonomy.

Concrete proposals:

- Create cross-border supply chains and ensure SME participation (including start- and scale-ups) for all defence industry actions financed through the European Competitiveness Fund (including individual actions within an EDPCI) by (i) requiring a minimum number of entities from a minimum number of countries for all activities financed, (ii) include award criteria for SME participation and cross-border cooperation, and (iii) include specific calls for SMEs.
- Focus the European Competitiveness Fund on shaping the Priority Capability Areas into world-class pillars of European defence innovation, industrial capacity, and strategic autonomy, aligned with NATO capability targets.
- Enable and actively facilitate the uptake of capabilities and technologies developed under European defence industrial programmes by ensuring that resulting products can be directly procured under EU defence procurement rules and frameworks.
- Facilitate and promote opportunities for defence production and testing in other Member States.
- Remove unjustified and unnecessary barriers and reduce administrative burdens to the intra-EU transfer of defence-related products. For example by promoting broader and more harmonised use of general transfer licences across the EU.
- Further converge European arms export policies to ensure a level playing field within the Single Market.
- Enforce the systematic use of NATO standards in European defence industrial programmes to enhance interoperability and standardization.
- Promote resilient and circular material supply chains by limiting exposure to single-point failures and encourage second-sourcing for- and the recovery and reuse of critical components.
- Promote a level playing field for European defence manufacturers by fostering smart allocation of collaborative, capability driven projects and avoiding the duplication of costly, solely nationally-backed initiatives.

2. *Procurement/demand side*

Procurement is an instrument for demand creation, which should go hand in hand with scale up of production capacity. Therefore, the demand for European products must be aggregated. At the same time armed forces must retain rapid and flexible access to materiel. Measures aimed at European preference in defence procurement should therefore focus on stimulating purchasing within Europe and on mitigating high-risk strategic dependencies, for example by taking availability and origin into account in procurement procedures. Such measures should not unnecessarily restrict access to suppliers outside the EU where no suitable European option is available. Military requirements, speed of procurement, and administrative simplicity must remain leading principles in any revision of defence procurement rules. Within these preconditions, an EU preference principle for defence procurement should be established.

Fragmentation in defence procurement on the demand side remains a key structural obstacle to interoperability, cost-effective sustainment, and the timely delivery of capabilities. Uncoordinated national demand reinforces fragmentation on the supply side, limits economies of scale, and reduces predictability for industry, thereby constraining investment, innovation, and production ramp-up. Also, we should prevent the large increase in member states' defence spending from driving up prices.

As mentioned above, conventional market mechanisms are insufficient to deliver the capabilities, resilience, and strategic autonomy that are required. Competition is essential at the stage of awarding the initial contract to drive innovation and value for money. However, once a contract has been awarded, it should be significantly easier for other Member States to join, in order to promote standardisation, interoperability, and scale. This should be applied for contracts awarded within the EU. Ultimately, this leads to increased military readiness across the EU.

Reducing fragmentation does not imply eliminating competition or diversity. On the contrary, a balanced approach is needed that combines a limited number of interoperable system types with

sufficient supplier diversity at both OEM and supply-chain level, thereby avoiding excessive concentration while strengthening resilience and sustainability.

Concrete proposals:

- Make joint procurement a key mechanism under the next MFF to overcome demand-side fragmentation and consolidate European defence demand.
- Promote circular economy criteria in defence procurement to extend asset lifetimes, enable reuse and remanufacturing, reduce lifecycle costs, and strengthen EU supply chains through transregional circularity hubs for innovative defence industries.
- Simplify and facilitate intra-EU procurement.
- Encourage, in new Defence and Security Procurement Directive, the awarding of framework contracts that allow other Member States to join.
- Increase the opportunities for Member States to join existing framework contracts for defence materiel concluded by other Member States – specifically for contracts awarded to EU entities – going beyond what is included in EDIP.

3. *Improve access to finance*

Access to finance for the European defence industry has improved in recent years, including through the European Investment Bank's relaxation of eligibility rules for dual-use projects and the mobilisation of additional public funding under ReArm Europe, most notably through SAFE.

Nevertheless, access to finance can remain constrained in particular cases such as SMEs and mid-cap companies, particularly for SMEs and mid-cap companies that mainly produce weapons and ammunition. In that regard, the EIB's continued exclusion of core defence activities might deter private investors and could play a role in limiting capital mobilisation across the sector. As a result, this could risk slowing industrial growth, technological development, and the timely expansion of production capacity, underscoring the need for further targeted measures.

Concrete proposals:

- Broaden the EIB mandate to enable financing of core defence activities, provided this does not adversely affect the Bank's AAA rating or market access. This would mitigate the negative signalling effect towards public and private investors and can improve access to EU financing instruments.
- Focus the next Multiannual Financial Framework (MFF) and available resources towards strategic priorities as security and EU defence.
- Promote the Savings and Investment Union by making a push for progress on the market integration and supervision package.

Aan MINDEF
Van DGB
Afgestemd met CDS, DJZ, DCO, HDFC, BZ
In afschrift aan STASDEF

TER BESLISSING

Datum
27 februari 2026

Onze referentie
D2024-001261/
MINDEF20260013063/
MINDEF20260013060/
MINDEF20260013062

Nota

Kamerbrief Gecombineerd verslag RBZ, NAVO DMM en UDCG
11 en 12 februari 2026

Opgesteld door

Sr Beleidsmdw CI NAVO
KD: Ambtelijke leiding
@mindef.nl

Aantal bijlagen
2

Aanleiding

Op 11 februari 2025 vond de Raad Buitenlandse Zaken Defensie (RBZ) plaats in Brussel. Op 12 februari 2026 vonden de bijeenkomst van de NAVO-ministers van Defensie (DMM) en de *Ukraine Defence Contact Group* (UDCG) plaats. Zoals gebruikelijk informeert u beide Kamers over het verloop van deze bijeenkomsten.

Geadviseerd besluit

Uw akkoord op de Kamerbrief met het gecombineerde verslag van de RBZ, NAVO DMM en UDCG op 11 en 12 februari jl., evenals de verlenging van de inzet van Nederlandse MQ-9's in Roemenië en het Nederlandse non-paper over een Europese interne markt voor defensie.

Kernpunten

- Via deze brief wordt de Eerste Kamer en de Tweede Kamer op hoofdlijnen geïnformeerd over de inhoud van de besprekingen tijdens:
 - De Raad Buitenlandse Zaken Defensie (RBZ) die in het teken stond van financiële steun aan Oekraïne en de toekomst van Europese defensie met bijzondere aandacht voor versterking van Europese defensie-industrie.
 - De Noord-Atlantische Raad (NAR) en een *NATO Ukraine Council* (NUC) gedurende de DMM. Hier stond lastenverdeling, het versterken van de afschrikking en verdediging van de NAVO, de steun aan Oekraïne en de versterking van de veiligheid in de Arctische Regio centraal.
 - De UDCG waar deelnemende landen spraken met de Oekraïense minister van Defensie over extra financiële en materiele steun voor Oekraïne, in het bijzonder in relatie tot de Oekraïense behoeftes in het luchtverdedigingsdomein.
- Ook wordt de Kamers geïnformeerd over de verlenging van de MQ-9 missie in Roemenië tot 30 september 2026 ten behoeve van de uitvoering van NAVO *enhanced Vigilance Activities* (eVA's).
- Tot slot bevat de brief een korte toelichting bij het als bijlage aangehechte Nederlandse non-paper over een interne markt voor Defensie ter beïnvloeding van de Europese commissie.

Toelichting

Financiële overwegingen

Beoogde militaire steun aan Oekraïne wordt gefinancierd uit de door het kabinet gereserveerde financiële middelen. Er zijn geen aanvullende financiële overwegingen.

Datum
27 februari 2026

Onze referentie
D2024-001261/
MINDEF20260013063/
MINDEF20260013060/
MINDEF20260013062

Juridische overwegingen

Er zijn geen aanvullende juridische overwegingen

Communicatie

Er is geen communicatie n.a.v. de Kamerbrief voorzien.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

Persoonsgegevens van de steller zijn gelakt.

DE DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

